

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 13. — ŠTEV. 13. NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 16, 1924. — SREDA, 16. JANUARJA, 1924. VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

BESEDNI BOJ V POSLANSKI ZBORNICI

Pojavila se je demokratično-vstaško koalicija, da izsili hitrejšo rešitev spornih zadev in vprašanj, s katerimi se bo moral pečati kongres. — Vrše se obsežna posvetovanja, kako bi bilo mogoče pomagati farmerjem. — Železniška zakonodaja pride pozneje na vrsto.

Washington, D. C., 15. januarja. — Dočim se je vršila danes v poslanski zbornici naprej bitka glede izpremembe pravil, se je komitej za vojaške zadeve lotil nadaljnjega skrajno spornega predmeta, namreč rešitve vladnega načrta glede Musle Shoals.

Senat pa je imel med tem časom prostost za karkoli, kajti večina njegovega dela je še vedno v komitejem štadiju razvoja.

Zbornica je pričela zopet z delom, kjer ga je prekinila včeraj, ko se je razvila ostra debata glede priporočil komiteja za zbornična pravila, da naj bo treba 150 podpisov na peticijah, da se oprostijo komiteje razpravljanja o zakonodajnih zadevah.

Poljedelska komiteja zbornice in senata sta nadaljevala s svojim delom pri sestavi zakonodaje, koje namen je nuditi farmerjem odpomoč. Komitej senata za meddržavno trgovino je bil sklican k prvi seji načelnik Smith, da razpravlja o nominacijah, kojih namen je izpolniti prosta mesta v meddržavni trgovski komisiji ter železniškem delavskem svetu.

Železniška zakonodaja, ki je bila v ozadju boja, ki se je končal s porazom senatorja Cumminsa, republikanca iz Iowe ter izvolitvijo demokrata Smitha na mesto načelnika tega komiteja, bo prišla na vrsto šele pozneje.

Komitej za pota in sredstva v poslanski zbornici se nadaljeval z zasliševanji glede predlogov, tikajočih se zmanjšanja davkov in komitej za zunanje zadeve se je pečal s proučevanjem predloge Rogersa, ki določa reorganizacijo diplomatske in konzularne službe.

RESNICA GLEDE ŠPIJONKE MATA HARI

Življenska povest, kot jo je razodela špijonka v ječi malo časa pred usmrčenjem, je razblinila v nič vse povesti o svoji romantični preteklosti.

Pariz, Francija, 14. januarja. Ime Mata Hari je v Ameriki mogoče že pozabljeno, a tukaj je stvar drugačna. Zgodovina "rdeče plesalke", ki je bila ustreljena kot špijonka, je že v svoji goji resnici dosti dramatična. Te snovi so se lotili štirje novelisti, oblagodarjeni s sentimentalno domišljijo ter napravili iz življenja te ženske romantično povest, okrašeno z zlatimi barvami ljubezni, strasti in lepote.

Sedaj pa je prišla na dan resnica povest o Mata Hari in resnica, — kot se to pogosto zgodi, — je strašno oddaljena od romantične in lepote. Čeprav je bila ta ženska slavna v Parizu, — kajti pred vojno se ni vršila v Parizu nobena količjak pomembna slavnost, na kateri bi Mata Hari ne plesala, — ni bilo vendar nobene skrivnosti glede njenega izvora. Mata Hari je bila navadna Gertruda Zelle, ne Židovka in tudi ne indijska bajadera, temveč protestantska Nizozemka ter ločena žena nekega majorja v nizozemski zapadni Indiji.

Neki zdravnik, ki je obiskoval Mati Hari pred njenim usmrčenjem je ravnokar priobčil v Medicinski kroniki natančen popis zadnjih dni plesolke v jetnišnici St. Lazare, odkoder so jo nekega meglenega jutra odvedli v gozd pri Vincennes, da jo postavijo pred oddelek vojakov z nabitimi puškami. Ni mogoče dvomiti o verodostojnosti tega poročila. Dr. Leon Bizard je nadzoroval plesalko od časa, ko so jo privedli v jetnišnico pa do trenutka, ko je odšla z nje, da večno počiva v priprosti leseni krsti. Dolgi pogovori, katere je imel z žensko, ki je mogoče prvičkrat v svojem življenju razkrila drugemu svojo dušo, so razveljavili vse domneve dramatikov in novelistov, ki so skušali napraviti iz nje drugo Thais.

Ko je bila Mata Hari žena majorja Meleodo, sta živila na oto-

ku Sumatri. Tam se je naučila zvijati se in plesati Mata Hari ni bila nikakoli Orijentalka, kajti nikdar ni bila v Indiji ali Bangkoku, pač pa je bila rojena na Holandskem. Tam je živila, dokler ni odšla mlada žena v istočno Indijo. Kmalu pa je zapustila svojega moža ter se vrnila v Evropo. Plesala je v različnih glavnih mestih ter vzbudila povsod pozornost z graciozno svojo telesno ter čudnim, napol eksotičnim izrazom svojega lica. Konečno pa je prišla v Pariz ter ostala tam. Živila je pestro, razburljivo in strastno življenje, ki jo je konečno spravilo pred eksekucijski oddelek.

Legenda, kateri so prišli na pomoč novelisti, je pravila, da se je Gertruda Zelle vsaki dan kopala v mleku, da ohrani svojo lepoto postavbo. Dr. Bizard pravi, da je to povsem neresnično in da se ni nikdar kopala v mleku in redkokdaj celo v navadni plebejski vodi. Zdravnik pravi nadalje, da bi rada govorila po telefonu, da pa oblasti tega niso hotele dovoliti. Včasih je zahtevala nekaj sveže vode, ki ni bila vedno na razpolago v napol razpadli jetnišnici. Nikdar ni dobila velikih vrec pisem od svojih čestilev kot se je splošno govorilo v Parizu. Ves čas, ko se je mudila v svoji celici v St. Lazare je napisala le tri pisma, in vsa tri so ji bila vrnjena.

Umrta je brez pritožbe in brez strahu. — Oh, ti Francozi, — je vzdihnila proti zdravniku, — če bi mogli izvajati zmago s tem, da ubijejo mene, bi jih razumela. Tako pa jih ne morem razumeti. — Usmiljenki, ki jo je spremljala z dvema orožnikoma na mesto eksekucije, je rekla ponosno: Odpustiti! Nikdar bi n mogla odpustiti Francozom.

Krožila tudi povest, da je dala Mata Hari pred smrtjo en prstan usmiljenki z naročilom, naj ga izroči nekemu oslepelemu angleškemu častniku, njenemu čestilu. Usmiljenka je pozneje izjavila, da so vse tozadevne govoriče izmišljotina. Ko je umrla Mata Hari, je imela na prstih nešteto prstanov in imela je preveč respektov do usmiljenke, da bi jo prosila za kaj takega.

Odstranjena je bila vsled tega vsa romantika, ki je obdajala življenje Mata Hari. Bila je grob-

NEWYORŠKI POLICIJSKI URADNIKI POD OBTOŽBO.

Slika nam predstavlja šestoro izmed trinajstih newyorških policijskih inšpektorjev, katere dol-Enright, da so kršili prohibicijsko postavbo.

ZDRAVNIKI SO PROTI VOLSTEADOVI POSTAVI

Zdravniki pravijo, da nima kongres pravice nastopiti v ulogi zdravnikov. — Raditega so proti Volsteadovi postavi.

Na nekem sestanku Society of Medical Jurisprudence, ki se je vršil v ponedeljek v newyorški medicinski akademiji, se je z ostrimi izrazi obsodilo omejitve, katere je naložila Volsteadova postava zdravnikov glede uporabe alkohola v njih zdravilski praksi. Sleherni zdravnik, ki se je oglašil k besedi glede tega predmeta, je izjavil, da so omejitve, katere je naložila Volsteadova postava zdravniškemu stanu, absurdne, škodljive in ovirajoče. Poslavljajoči se predsednik družbe, John Kirkland Clark, je v svojem govoru pojasnil postavbo stran od blastvenega reguliranja zdravnikov. Novi predsednik, dr. Thomas Chalmers, je navedel odlične zdravniške avtoritete, ki so zagovarjale vrednost alkohola v zdravilski praksi ter rekli, da soglašajo vse glede učinkovanja alkohola pri gotovih boleznih. Glede klavzule Volsteadove postavbe, ki dovoljuje zdravnikom predpisati pacientom le po en pint žganja v desetih dneh, je rekel:

— Nobenega zdravnika ni tukaj, ki bi ne zapisal pacientu enega pinta na dva dni ali en dan. Če bi moral storiti to, da reši življenje pacienta.

STRANKARSKA KRIZA KONČANA V RUSIJI

Moskva, Rusija, 13. januarja. Vse je že domnevalo, da bo v najkrajšem času izbruhnila kriza v boljševiški stranki. Sedaj je pa ta nevarnost odstranjena. Centralni odbor je sprejel 80 odstotkov opozicijskega programa. Opozicijski voditelj Obrabenski je danes objavil: — Ostalih dvajset odstotkov diference se bo odpravilo samo od sebe. Mi nimamo nobenega programa proti načrtom centralnega odbora.

nica, ki ni poznala kesa. V zvezi s tem je rekel neki francoski pisatelj: — Spoštujemo predvsem Francoze, ki so umrli. Ne dovolimo, da bi zraslo na spominu njene infamije nekaj, kar bi bilo slično cvetki.

MORILEC POLICISTA UMRL V MUKAH

Morilec policista je proklinjal zdravnike, ker ga niso pustili umreti. — Trpeti je moral strašne bolečine.

Dva in dvajset let stari James Donovan z istočne 95. ceste, ki je v nedeljo zjutraj pri nekem deloma ponesrečenem roparskem napadu na restavracijo "Zur blauen Donau" na istočni 75. cesti ustrelil policista John Schneider, in katerega je pozneje policist Ercola dvakrat obstrelil v spodnje telo, je v ponedeljek ves dan proklinjal v Bellevue bolnici zdravnike in strežnice ter jih pozivljaj, naj ga puste umreti. V torek zjutraj se je nenadno poslovil od sveta ter ušel posvetni pravici, ki se bo pečala s štirimi njegovimi sokrivci. Od prvega početka je bilo jasno, da ne more preživeti strela, ki mu je odtrgal kos želodca. Razvnetega pa se je pojavila tudi pljučnica in od prvega početka so bila brezuspešna neprestana prizadevanja zdravnikov, da ga ohranijo pri življenju. Neprestano je kričal ter zahteval vode, a niso mu mogli dati, ker bi ga takoj zadušila.

V policijskem sodišču za uboj je in umore je rekel v ponedeljek sodnik House, ko je pridržal štiri nadaljne bandite brez jamščine:

— Če bo veleporota svoj čas obtožila Johna Marina v zvezi z nekim prejšnjim ubojem, bi ne bil sedaj izvršen napad na restavracijo. Policist Schneider bi ne bil ustreljen in njegovi trije majhni otroci bi ne bili sirote.

Marino je bil svoj čas aretiran v zvezi z ubojem nekega Wagermana, kojega truplo so našli v neki biljardnici, a je bil pozneje oproščen radi pomanjkanja dokazov.

KOLEDAR za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA" 62 Cortlandt St., New York

ŽE ZOPET POTRES NA JAPONSKEM

Novi potresni sunki na Japonskem so zahtevali nekako petdeset žrtev. — Nikakih smrtnih slučajev med inozemci. — Tokio in Jokohama najbolj prizadeta.

Tokio, Japonska, 15. januarja. Domneva se, da je bilo ubitih petdeset oseb v Tokio, Jokohami in zunanjih okrajih tekom današnjega potresa, dočim je bilo dosti nadaljnih ljudi poškodovanih. Ne poročajo se o nikakih smrtnih slučajih med inozemci.

Šanhaj, Kitajska, 15. januarja. Velika škoda, vključno uničenje hiš v Numadzu in prekinjenje komunikacij v okolici Tokija je bila posledica močnega potresa, ki se je pojavil danes zjutraj, soglasno s poročili, ki so prišla na neko tukajšno časnikarsko agenturo iz prizadetih okrajev.

Poročila pravijo, da sta mika do in njegova žena varna v Numadzu, čeprav se je potres prav posebno močno pojavil v onem mestu ter povzročil največ škodo. Poročila javljajo, da ni bila poškodovana cesarska vila, ki se nahaja v Numadzu.

Ozemlje, v katerem je bilo prizadeto največ škodo, leži med mestoma Gotehba, ki se nahaja nekako osemdeset milj južno-zapadno od Tokija ter mestom Koozu ter nadalje proti jugu v bližini Hakone, so glasno s poročili, ki so prišla po edini železniški črti, ki je ostala v operaciji med Tokio in Honshu.

Manjša škoda je bila povzročena v okraju med Koozu in Tokio, soglasno s poročili iz istega vira. Potres so tudi čutili v Nagovi, približno dvesto milj južno-zapadno od Tokija in v provinci Ovara, ob Suruga zalivu.

Metereološki observatorij v Osaki je sporočil po potresu, da je trajal štirinajst minut in da je bilo njegovo središče v bližini Kišu obali.

V nekem poročilu iz Takazoki, v bližini Tokija se glasi, da je bila telefonska služba v glavnem mestu prekinjena in da so tudi prenehale voziti poulične železnice. Vodni sistem pa je dekalov še naprej čeprav ne tako obširno kot ponavadi.

VPLIV SEPARATISTOV VEDNO MANJŠI

Bivši uradniki so zopet zavzeli svoja stara mesta. — Separatisti so odšli iz mestne hiše. — Separatistični kandidati za državni zbor najbrž ne bodo imeli istih ugodnosti kot drugi. — Država je odtegnila podporo. — Ravnatelj državne banke pozvan v Pariz.

Berlin, Nemčija, 15. januarja. — Danzadnem izgubljajo separatisti v Pfalzu in Porenski svoj vpliv. V velikem industrijskem središču Pirmasenas so zadobili najhujši udarec.

Kakorhitro so se separatisti polastili mestne uprave, je ukinila vlada prebivalstvu vso podporo.

Po mestu so se začele vršiti demonstracije brezposelnih, ogorčenje je naraščalo, spopadi in poboji so bili na dnevnem redu.

Separatistom ni končno kazalo drugega kot da so porabili svoja sila in kopita ter odšli.

Bivši uradniki so zopet zavzeli svoja stara mesta. Porenski separatistični voditelj Matehs je vprašal predsednika nemškega državnega zbora Loebeja, če bo pri prihodnjih volitvah zajamčena separatističnim kandidatom ista varnost kot kandidatom ostalih strank.

Loebe mu dosedaj še ni odgovoril, toda odgovor bo najbrže nikalen.

Berlin, Nemčija, 15. januarja. — Berlinska policija pravi, da je izsledila zaroto, koje načrt je bil usmrтит generala von Seeckta, vrhovnega poveljnika nemške državne brambe ter vojaškega diktatorja Nemčije. Dva zarotnika so že aretirali. Kmalu bodo tudi vsi ostali na varnem.

Pariz, Francija, 15. januarja. — Odbor finančnih in narodno-gospodarskih strokovnjakov, ki zboruje tukaj, je sporočil predsedniku nemške državne banke dr. Schachtu, naj pride nemudoma v Pariz.

Strokovnjaki hočejo izvedeti od njega natančno stanje sedanje nemške valute.

Ministrski predsednik Poincare je izrazil željo, da bi se rad osebno posvetoval s finančnimi izvedenci.

Sestanek se bo vršil dne 21. januarja.

AVSTRALSKÉ ŽENE ZATEVAJO VOLILNO PRAVICO.

Sidney, Avstralija, 14. jan. — Cilj gibanja, s katerim je pričela Mrs. Cowan, je uveljaviti politično enakopravnost obeh spolov v vseh zadevah, ki se tičejo javnega blaga. Mrs. Cowan je prvi in dosedaj edini ženski član avstralskega parlamenta.

Predloga, katero bo vložila v parlament, izjavlja, da ni nobenega vzroka zakaj naj bi ne postale ženske članice administracije ter vlade domnija.

Predloga ugotavlja, da se ne sme nobenemu človeku zabraniti radi spola ali materinstva izvrševanja javnih državljskih pravic ter izvrševanja vseh javnih poslov kot so sodnijski ali odvetniški.

— Ženske morajo biti deležne širših pravic, — je izjavila Mrs.

Cowan. — Mladi moški današnjih dni se ne ženijo več tako radi kot so se v prejšnjih časih.

VALEŠKI PRINC ODPOTOVAL IZ PARIZA.

Pariz, Francija, 13. januarja. Danes se je odpeljal iz Pariza valeški princ, ki se je tukaj dalj časa mudil incognito, kot Earl of Chester. Na postajo ga je spremljal angleški poslanik marki Crewe.

SMRTNA KOSA.

Mr. Mihaelu Ureku, odpravitelju "Glas Naroda" je umrl triletni sinček Charles. Podlegel je davici. Hudo prizadeti družini izrekamo iskreno sožalje.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Poštni črkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$12.40
2000 Din.	\$24.60
5000 Din.	\$61.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$10.00
300 lir	\$14.70
500 lir	\$24.00
1000 lir	\$47.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Za polizlato, ki prinesejo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospel poslan denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
62 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 6227 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto letj	\$7.00
In Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredne nedelje in praznikov.
Dopolni brez podpisa in obehnotno se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bilvališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2578

POGLED ZA KULISE

Ko je prohibicija osrečila našo deželo, je prinesla seboj nebroj blagoslovov, ki so bili splošnosti v večjo škodo kot pa v korist.

Pivovarne in velike distilerije so zaprle svoja vrata. Na stotisoče delavcev je izgubilo delo.

Država je imela od davkov velike dobičke. Sedaj nima niti počenega groša, dasiravno se pije več kot se je pilo v času splošne mokrote. Faktično je ta mokrota veliko večja kot je bila kdaj prej.

Importni trgovini je zadan velikanski udarec. Bolnišnice se polnijo, ječe se polnijo.

Korupcija marašča. Vse živi in majari v znamenju linavščine.

Od ameriške prohibicije imajo pa v prvi vrsti Angleži dobiček. Spoznali so situacijo ter se začeli na debelo baviti s tihotapstvom.

Angleška operacijska baza je Bahamsko otočje. Odtam vtihotaplajo v Ameriko žganje, pivo in vino, sklepajo se milijon-dolarske kupčije, butlegarji bogate, narod pa umira vsled zavžite brozge.

Črta med Bahamskim otočjem in med ameriško obalo se imenuje "Great Whiskey Way".

Kljub vsestranskemu prizadevanju ameriške vlade ni mogoče tega tihotapstva zatreti.

Te dni je bilo v Angliji objavljena sila značilna stvar in sicer v javnih cirkularjih.

Podpolkovnik Sir Brodrick Hartwell izjavlja, da se eksportira žganje redno v Ameriko, da napravijo angleški prodajalci vsakih šestdeset dni po dvajset procentov profita in da je bila osnovana v Združenih državah neka zveza, ki bo kupila od angleških prodajalcev vsak mesec najmanj deset tisoč zabojev škotskega žganja.

Dotična ameriška zveza je dala 10,000 funtov šterlingov v ameriških zlatih notah kot garancijo. S tem denarjem bo zajamčeno plačilo vsake pošiljave, karhitro se bo približala ameriški obali na petindvajset milj.

Podpolkovnik odkrito pravi, da bo mogoče na ta način nekoliko poravnati dolg, ki ga dolguje Anglija Ameriki.

Washingtonska gospoda pa kima ali se kvečjem zakrohoče, ko čita, da so temu ali onemu vdrla prohibicijski agentje v klet ter mu odnesli par galon vina, ali mu pa razbili kotel, v katerem si je kuhal svoj jutranji požirek.

Amerika je prva v industriji, prva v innačljivosti odkar je prohibicija uveljavljena, je pa tudi prva v blažini.

Razne vesti.**Slovaški čudodelec.**

25 let je, odkar je umrl "ogriški" čarovnik Gruby, ki ga popisuje Aleksander Dumas v svojih Spominih. Sredi prošlega stoletja je Gruby zdravil v Parizu najvišje sloje z nenavadnimi leki in propisi. Velike gospe so slepo zaupale njegovi terapiji. Ugodni dami, ki se je navzlic postu bolj in bolj debelila, je zapisal tale recept: Vzemite dvoje lepih pomaranč iz Judeje, pelji se pod Arc de Triomphe, izstopi ter hodi peš do Bastilje, držeč v vsaki roki eno oranžo. Prišedši do Bastilje, pojej obe oranži in sicer najprej iz desne dlani. Vrni se peš k Zmagoloku, noseč v levi pesti olupke tiste oranže, ki je bila prej v desnici, v desni roki pa druge porančene olupke. Potem hajdi domov. Trikrat na teden skuhaj zavarek iz lihega števila suhih češpelj in iz sodega mnogokratnika treh jabolk; ta kompot naj se pripravi na jarkem in žarkem ognju ter naj se neprenehoma meša od leve na desno. Nikogaršna tujna pomoč ni dopustna pri tem čarobnem varjenju". Plemenita debeluhinja je bila vsa iz sebe ob neobičajnem zapisu; priselci

je morala, da bo vestno izvršila doktorjev nalog. In glejte kleka! Čez tri mesece je imenitna gospe prišla zopet k Grubemu; shujšala je bila za osem kilogramov... tako dobro se je obnesla hoja, znojenje in odvajalo.

Voltaireovi odgovori.

La Mothe, francoski pesnik, je napisal v verzih tragedijo "Jues de Ceastri", ki je bila srednje umetniške vrednosti. Srečal je Voltaire po velikem uspehu njegovega "Edipa". — Čestitam, dragi kolega, — vaš Edip je uspel v vsakem oziru. Najboljši dokaz zato je, da hočem vaše delo izdati v prozi. — Svobodno, gospodine, — je dejal Voltaire, — v zameno hočem jaz vašo Jues napisati v verzih. Voltaire je bil zaprt v Bastiljske ječe in v onih strašnih zaporih je spisal več lepih del, med katerimi jako posebej pomembno o svoji nesreči. Vojvoda Orleanski mu je dal svobodo in podelil tudi znano podporo. Voltaire mu je rekel: Zahvaljujem se vašemu visočanstvu in se priporočam, da mi še nadalje skrbi za živeč, toda prosim, da se mi več ne preskrbi stanovanja.

Novice iz Slovenije.**Smrtna kos.**

Dne 21. decembra je umrl Mihael Buh, kamnoseški poslovodja tvrdke Al. Vodnik v Ljubljani. Umrl je uradnik Trboveljske premog. družbe v Zagorju Oton Moser, materialni upravitelj.

Dne 24. decembra je v Zagorju umrl Oton Moser, materialni upravitelj. Bil je nad vse vester uradnik, ki je živel samo svojemu pokliu.

V Cerklji je umrl Andrej Šest, nadničel v pokloju in bivši školski nadzornik, oče režiserja in odličnega člana Narodnega gledališča v Ljubljani Osiha Šesta. Pokojnik je bil odlični solnik, navdušen narodnjak, ki je v vseh boabah zvesto vztrajal na napredni strani. Imel je mnogo znancev in prijateljev, ki so v njem čislali moza značaja in poštenjaka. Pokopali so ga 29. decembra.

Promocija.

Dne 21. decembra je bil promoviran na dunajski univerzi za doktorirane vsa zdravilstva Leo Šavnik iz Kranja.

Usoden požar na Štajerskem.

V Hudinji pri Vitanju je v noči 21. dec. izbruhnil požar v stanovanjskem posloju bajtarja Ivana Černeta. Leseno poslopje je bilo v trenutku vse v ognju in je pogorel odo tal, z njim vred pa tudi vsa obleka, živila in pohištvo. Rodbina, obstoječa iz osmero oseb, med njimi pet malih otrok, je komaj rešila golo življenje skozi okno, pri čemer so otroci zadobili več ali manj težke opeldine. Ko je mož, zaposlen na žagi grofa Thurasa, prišel jutraj domov, je našel namesto svoje hišice le še kup živega pepela.

Kako gradé most v Gamelnah.

Stari leseni most v Sp. Gamelnah čez Gameljskece že davno ni bil več uporaben. Zato je krajni očetni odbor, ki mu načeljuje znani Oražem iz Most, razpisal zgradbo novega mostu. Načrt je bil napravljen od lokrajinske uprave. Zgradbo je seveda prevzel Oražem sam, čeprav nima za taka izrečno strokovna dela nobenih kvalifikacij, delo pa je poveril navadnemu cestarju. Vrh tega se Oražem tudi ni ravnal po načrtu, ki določa, da mora biti temelj dva metra pod vodo. Njegovo neverjetno samovoljno in naravnost nedopustno postopanje se je seveda kmalu maščevalo. O priliki zadnje poplave je namreč ena stena mostu kratkoma prekučena v vodo. Most bo seveda sedaj za približno 70,000 K dražji, plačati pa bodo morali to malomarnost davkoplačevalci. Vsekakor je v interesu mostarstva plačujočih davkoplačevalcev, da se zadeva preišče.

Okradeni davčni sluga.

Ko je stopil davčni sluga Jože Prašnikar iz Višnje gore v večerni dolenski vlak, mu je nekdo v temnem kupeju med preirvanjem segel v prsni žep suknje in izmaknil listnico, v kateri je imel 1500 Din. Prašnikar je sicer takoj zaklical, vendar pa se je tatu v splošni temi, ki vlada v vozovih dolenskega vlaka, posrečilo, izbrisati sled za seboj. Res skrajni čas je, da uprava poskrbi za razsvetljavo v dolenskem vlakcu.

Nepošten pismonoša.

V Šoštanju je pobegnil pismonoša Filip Ugovier, rodom iz Koroške, in je odnesel poštni upravi 1400 Din. Zdaj je v Avstriji.

Črne maske na delu.

Maskirani neznanci, deset po številu, so vdrl v hišo posestnika Franca Vuzena na Belskem vrhu. Zahtevali so od gospodarja denar. Ker slednji njihovim zahtevam ni takoj ugodil, so razbili vso hišo, oddali v sobo tri strele in nato siloma vlomili hišna vrata. Premetali so vse omare in odnesli precej perila, obleke in zlatnine, kakor tudi večjo množico živil. Zatem so izginili. Iste noči je bilo vlomljeno pri posestniku F. Pohorel. Odnesli so mu 150 litrov vina.

Vlom v ljubljansko trafiko.

Viški stražnik Jožef Jazbec je ponoči opazil, da je bil izvršen vlom v trafiko Marije Belina nasproti bolnišice v Ljubljani. Vlomile so odprli malo okence in tako zlezli v notranjost trafika. Odnesli so več tobakšnih izdelkov in denarja v skupni vrednosti 3017 Din. Storitve se niso dobili.

Drzen rop.

Na cesti med Ptujem in Pragerskim je bil napaden trgovca Pastrina iz Maribora. Ropar mu je odvzel listnico, v kateri je bilo 36 tisoč dinarjev, in nato pobegnil.

Šmrtna poškodba.

Ivan Brovič, delavec v kočevskem rudniku, je popival v neki gostilni v družbi z drugimi. Med prepriom pa ga je eden izmed navzočih sunil z nožem v trebuh. Brovič so težko ranjenega prepeljali v bolnico, vendar ni upanja, da okreva. Star je šele 27 let.

Umor pri Kamniku.

Zakonec Alojzij in Marija Kočar iz Volčjega potoka pri Kamniku sta že dolgo živela v hudem prepri. Ponovno je prišlo med njima tudi do pretepa. Dne 21. decembra sta se zopet hudo sporekli. Kaj se je godilo pri tej priki v hiši, še vedno ni dognano. Vsekakor je moral Kočar svojo ženo napasti, kajti bližnji sosedje so slišali, da je Kočarjeva žena med prepriom klicala na pomoč. Ker pa se je vsem zdelo, da gre za običajen prepri, ni šel nihče pomagat. Čez nekaj časa pa so našli Kočarjevo na skednju mrtvo. Preiskava in obdukcija sta dognala, da je bila Kočarjeva zadušena od lastnega moža. Zadušil jo je baje na ta način, da ji je klečal s kolonom na trebuhu, ki držal z rokama njene roke in tiščal pri tem kolonec ene roke toliko časa v usta, da je nesrečnica izdihnila. Alojzij Kočar je bil aretiran še istega dne. Pri zaslišanju je izjavil, da je sicer ženo udaril parkrat z roko po obrazu, vendar pa odločno zavrača, da bi jo on umoril. Po njegovem mnenju je žena v razbuzjenosti padla na skednju po lestvi ter se ubila. Koliko je resnice na tem njegovem zagovoru, bo dognala sodna preiskava.

V Dravo je skočila.

dne 25. decembra okoli 11. ponoči neka neznana ženska. Videl jo je nekaj moških, ki pa ni klicala na pomoč, temveč je šele drugega dne prijavil slučaj policiji. Uvedena je bila preiskava, da se ugotovi identiteta neznanke.

Napad s kolum na sveti večer.

Alojzij Košir, posestnik iz Jurjevice, in Janez Šile, posestnik od istotam, sta se 24. decembra v gostilni sprla. Ko pa je šel Košir domov, ga je Šile počakal in ga večkrat s kolum udaril po glavi. Težko poškodovanega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Iz Jugoslavije.**Slaba vest.**

Pred kotarskim sodiščem na Sušaku se je vršila obravnava zoper dr. Iva Orlića, ki je imenoval tajnika radikalne stranke na Sušaku Franja Vučiča avstrijskega špijona. Tekom obravnave je dr. Orlić dokazal, da je bil Vučič konfident avstrijskih oblasti in da je imel svojo špijensko pisarno v Ogulinu. Vučič je tožbo umaknil in se s tem sam moralno obsodil. Obnemem je odložil mesto tajnika radikalne stranke.

Smrt v preiskovalnem zaporu.

Služkinja Karolina Geyer v Novem Sadu je hotela te dni zametati dva cekina, o katerih so domnevali, da so ukradeni. Dekle, ki je odločno zanikala tatvino, je v preiskovalnem zaporu nenadoma umrla. Zdravnik ni mogel dognati vzroka smrti. Gospodar, pri katerem je služila, je izjavil, da je bila vedno poštna in pridna.

Snežni zameti v Bosni in Črni gori.

Iz Sarajeva prihaja poročilo, da je v zadnjih dneh padlo tamkaj mnogo snega. Tudi iz pokrajine poročajo, da je sneg povzročil velike prometne ovire ter so vlaki prihajali v Sarajevo z velikimi zamudami. Pri Varesu se je pripetila železniška nezgoda. Mešani vlak, ki je 21. decembra vozil proti Hanu, je valed snega skočil s tira. Človeških žrtv ni bilo, materialna škoda pa je velika.

Tudi v Črni gori je zapadel visok sneg. V nekaterih okrajih je ves promet ustavljen. Ker se je dovoz živil za prehrano prebivalstva zakasnil, se je batil, da v nekaterih krajih nastane lakota.

Peter Zgaga

Te dni je obletnica uveljavljanja ameriške prohibicije.

Ne vem natančno, kdaj je bila uveljavljena. Pred dvema ali pred tremi leti.

In tudi Amerikanci se natančno ne spominjajo.

Če ga je vedno za potrebo, kdo bi se spominjal dne, ko je bilo rečeno, da ga ne sme biti niti za zdravilo, niti za potrebo in tudi za žejo ne?

Nekatere postavke so jako čudne. Dosežejo baš nasproten namen.

Francija ima premalo otrok. Francoska vlada naj s posebnim amandmentom prepove tozadevno fabrikacijo.

Po enem letu bo videla francoska vlada, da je otrok več kot preveč.

Na Japonskem je zopet potres.

Zakrajšek bo zapisal: Zato jih tepe Bog Japonec, ker niso naše vere.

Kaj je resnica?

Resnica je ženska, v katero si zaljubljen. In čista resnica je ženska zjutraj, ko stopica v slapih in sranci naokoli, ko še nima namazanega obraza in pripehtih umetnih kit.

Ni čuda, če pravi pregovor, da resnica oči bode.

Dva farmerja sta sklenila kupčijo. Prvi je bil star izkušen farmer, drugi je bil pa mestni spodič, ki je mislil, da je že farmer, ko je farma kupil.

Pogodila sta se za kravo. Stari farmer je kravo prodal in rekel sosedu, da bo strila čez štirinajst dni.

Čakal je in čakal štirinajst dni in štiri tedne, pa ni bilo teleta. Zadnje noči je kar v hlevu preživel ter prežal za ograjo, kdaj si bo za eno tele na boljšem.

Pa nič ni nič.

Ves ogorčen je šel tožiti k staremu farmerju in mu očitati, da ga je osleparil.

Stari farmer ga gledal izpod čela ter ga vprašal:

— Torč praviš, da si čakal?

— Da, čakal sem vsako noč za ograjo v hlevu.

— Krava te je pa na vsak način morala videti.

— Ne rečem, da me ni.

— O, to je tista stvar, — je odvrnil stari farmer. — Krava te je videla stati za seboj ter si je mislila: — Glej, glej, ga že imam teleta. Topot je pa lahko šlo.

Rojak je bil prvič v svojem življenju v cirkusu. Vse ga je zanimalo, posebno je bil pa razburjen, ko je nastopil s svojo ženo metalec nož.

Žena se je postavila k leseni steni, mož par jardov proč od nje ter začel metati nože.

Ob rokah, ob nogah, ob glavi, ob vratu so se zapicevali v leseno steno. Nad trideset nožev je vrgele, najmanj desetkrat je bila žena v smrtni nevarnosti.

Rojak se je pa vračal jako nezadovoljen iz cirkusa.

— O ti prokleti kolofotkar — je mrmral sam pri sebi. — Pravil, da je umetnik in da zna metati nože. Fušar je, pa ne umetnik. Tridesetkrat je počiljal, trideset nožev je vrgele, pa ni babe niti enkrat zadel.

Moja slava se je razširila tudi v ameriško javnost. Moje stvari pridno prestavljajo v angleščino.

Včeraj so obiskali moj skromni kotiček v uredništvu celo nasledniki slavnega Comstocka.

NOVA ZANIMIVA KNJIGA**NA KRVAVIH****POLJANAH**

Spisal Ivan Matičič

Cena s poštnino

\$1.50

Jugoslovanska**Katoli. Jednosta**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1902

GLAVNI URAD v ELY, MUNN

Glavni odborniki:

Prezident: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blaginik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blaginik: neplačanih smrti: JOHN MOYER, 413 — 19th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOSE V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 608 Grant St. 3d Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON KASNIK, Room 304 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4523 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN FIRC, 785 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 353 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavna tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnice spravevali naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na oblihi pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vatanovi s 5 člani ali članicami.

Izpred sodišča.**18 otrok, pa brez žene.**

Pri okrajnem sodišču v Mariboru se je vršila razprava proti Francon Plou in bratom Ivanu, Alojziju in Mihaelu Doplerju iz Sv. Jurja ob Pesuici, ki so bili obtoženi, da so dne 1. novembra pretepli mizarja Žunka iz Gruša pri Sv. Kungoti. Bili so vsi opsoščeni. Zanimivo pa je bilo, da je Miha Dopler na sodniškovo vprašanje, ali je oženjen in če ima za tega skrbeti, odgovoril, da ni oženjen, vendar pa mora skrbeti za 18 nezakonskih otrok.

Razzaljenje uradne osebe.

Pred celjskim okrajnim sodiščem se je zagovarjal dne 22. dec. radi prestopka zopet zakon, oblastvo in javni red Jurij Mikodič, posestnik v Dončki gori v rogaškem okraju. Pri uradnem poslovanju je razžalil župana Andreja Beleta z besedami: "Daj mi polo nazaj, če ne, boš tepen, če ne daries pa drugkrat, da bodo flike letele od tebe!" Za te nepremišljene besede je dobil Mikodič 100 Din globe ali pa 48 ur zapora.

Rekord v tatvini

je gotovo dosegel 49letni France Potočnik, drvar iz Luč. Komaj je odsedel svojo dvajseto kazen radi tatvine, je že v St. Juriju ob južni železnici ukradel perilo, 26. oktobra pa v Nizki vasi v gostilni Fr. Repenka 12,000 kron v gotovini. Druge tatvine Potočnik ni hotel priznati, dasiravno je bil sam v gostilniških prostorih. Ko je hčerka Repenška opazila tatvino, je šla za njim in zahtevala denar. Tat ji je pokazal nož ter zbežal v hosto. Okrajno sodišče v Celju ga je obsodilo na 1 leto težke ječe.

Za vse bančne posle,

kakor tudi za vse druge potrebe v zvezi s takimi posli je najbolje, de se obrnete na svoj domači zavod, kjer bodo Vaši nalogi najvestnejše in najboljše izvršeni.

Vaši prihranki so sigurni in Vam nisojo obresti po

4%

ako jih naložite pri nas na —

"Special Interest Account"

Glede denarnih pošiljatev, potovanja v domovino, dopreme oseb iz domovine, izstavljenja "affidavitov", pooblastil itd. posluži Vas naš zavod ceno, brzo in solidno.

FRANK SAKSER STATE BANK

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

T RPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. In Gabicije, z Doberdoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovnem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojne.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Spoved.

Ko se je konjeniški kapetan Hector oženil z gospodično Lauro pl. Estelle, so bili sorodniki kakor tudi prijatelji mnenja, da ne bo to nič kaj dober zakon.

Gospodična Laura je bila lepa, nežna, vitka, plavalas, navihana, z dvanajstimi leti je imela že gotovost in nastop tridesetletne žene. Ona je bila ena onih Parižank, ki so rojene za to, da v življenju vse vedo, ki jim je lastna vsa zvižaja ženske, ki potegnejo vsakega, katerega koli hočejo, za nos.

Kakor smo že rekli je bila nežna in očarljiva, smejala se je, smejala, da se ni mogla več nehati krohotali, če se je enkrat začela. Ljudem se je nesramno smejala v obraz, ker je dobro vedela, da ji ne more nihče zameriti.

Bila je bogata, zelo bogata. Neki duhovnik je igral vlogu posredovalca, da jo spravi skupaj s konjeniškim kapetanom Fontenem. Kapetan je bil namreč vzgojen v nekem duhovskem inštitutu, odkoder je vstopil v vojaško šolo, zato je tudi k regimentu prinesel svoje samostanske nazore.

Bil je one vrste ljudi, ki postanejo ali svetniki, ali pa nihilisti, bil je človek, kateri ni izpustil ideje, če se je enkrat oprijel, — bil je sploh eden izmed onih ljudi, katerih vera je neomajana.

Kapetan je bil velik, zagorel, resen, naiven človek ter je korakal skozi življenje, ne da bi se briga, kaj se godi okoli njega.

Gospodična Laura ga je videla, ga takoj pregledala in spoznala ter privoli, da postane njegova žena.

Njnuni zakon je bil vzoren. On je bila spretna in bistroumna ženica, ki je vedno vedela, kako se ima obnašati. Natančno je vedela, kdaj je primerno, da se pokada v cerkvi, kdaj v gledališču, kdaj v družbi, z eno besedo, svetovna ženska, pri tem pa vedno z usmevom lahne ironije okoli usten in globokih pogledov, kadar je s svojim možem govorila o resnih stvareh. Njemu je pripovedovala o svojih dohodnih obiskih v okolici, o pogovorih, ki jih je imela ob takih prilikah z duhovniki, in tako je izražala to svoje dohodnje, da je bila zunaj od jutra do večera.

Toda mnogokrat, kadar se je tako vrnila s teh svojih dohodnih obiskov, jo je popadel smeh, krčevit smeh, naravnost krčevita kriza, ki se nikakor ni mogla polati. Kapitan je bil osupel pa tudi nekoliko nevoljen, ko je tako stal pred svojo ženo, ki se je dušila od smeha. Ko se je nekoliko umirila, jo je vprašal: — Ampak kaj le imaš, Laura? — Ona pa je odgovorila: — Nič. Mislim ravno kar na nekaj smešnega, ki se mi je pripetilo. — In povedala mu je kako dogodbo.

Tako se je zgodilo, da se je v letu 1883. konjeniški kapetan — Hector pl. Fontene udeležil velikih manevrov 32. armadnega zbora.

Nekega večera, nato ko so se že deset dni mučili po prostranih poljanah ter že deset dni živeli v bivaku, so sklenili tovariši kapetana, da bi bilo čas, da zopet enkrat dobro jedo.

Gospod kapetan ni hotel sprva z njimi, ker so pa le sili vanj, je končno pristal ter odšel.

Njegov obizni sosed, major Favre mu je pridno natakil vina, pri tem pa neprestano govoril o vojaških operacijah, za katere se je kapetan zelo interesiral. Dotičnega dne je bila velika in nežna vročina, zato je kapetan zvrčal kozarec za kozarec hladne pijače, ne da bi pri tem zapazil, da se ga polasča prijetna veselost in razpoloženje.

Kmalu po obedu je bil že dobro nabit; pričel je govoriti nesmisli, vstajal je in kričal ter se obnašal sploh kot pijanec, tako da ne bi mogel nihče spoznati zopet tega človeka tako resnega moža.

Nekdo izmed družbe je predlaga, naj bi se prebil večer v gledališču. Kapetan je seveda sprejmljal svoje tovariše. Eden teh se je sestel z neko igralko, s katero je imel svojočasno ljubezensko razmerje; pričeli so večerje, kateri

se je seveda udeležilo tudi večje število gledaliških igralk.

Naš kapetan se je zbudil naslednjega jutra v neki neznani sobi, v objemu male, plavalas deklice, ki mu je rekla, čim je odprl oči: — Dobro jutro, debelušek!

Sprva ni mogel zapopasti, potem se mu je začelo polagoma dajati.

Naglo je vstal, ne da bi izpregovoril besedico, se oblekel ter položil denar na kamin.

Polastil se ga je občutek slabosti, ko si je opasoval sabljo. Ozrl se je po sobi, ki je bila opremljena z beraško eleganco, in nikakor se ni mogel odločiti, da bi odprl vrata ter odšel po stopnicah mimo vratarja in vseh onih ljudi, katere bi moral srečati.

Deklica pa ga je neprestano izpraševala: — Kaj le imaš Ti gotovo ne znaš več govoriti? Včeraj pa si vedel toliko povedati! Moj bog, tok kozel!

On jo je formalno pozdravil ter se odločil za beg. Nato pa je dolgih korakov letel proti svojem stanju, trdno prepričan, da je na njegovem obrazu, na vsej njegovi zunanosti videti, da prihaja od malovredne ženske.

Prišla ga je peči vest, vest strogega, resnega moža.

Šel je k spovedi in k obhajilu. Toda še vedno je trpel muke, kajti njegov greh se mu je zdel velik. Čutil je, da je zakrivil velik greh napram svoji ženi.

Ženo je videl šele čez štiri tedne zopet, kajti tekom manevrov je bila pri svojih starših.

Ona ga je sprejela z odprtimi rokami; on pa jo je sprejel z občutkom grešnika in do večera se ji je izogibal, da mu ne bi bilo treba z njo govoriti.

Kakor hitro pa sta bila sama, ga je ona vprašala:

— Kaj pa imaš vendar? Zdi se mi, da si se zelo izpremenil.

On je v zadregi odgovoril:

— Nič, ljubi otrok, prav nič.

— O, prosim, jaz te poznam; prepričana sem, da imaš nekaj na sru, nekaj — česar ne vem.

— Da, moja ljuba, primerila se mi je neka neljuba stvar.

— In kaj?

— Tega ti ne morem povedati.

— Meni ne moreš povedati, Zakaj ne? To me vznemirja.

— Ne morem ti razjasniti vzroka.

Ona je sedla na majhno zofo, on pa je pričel nemirno hoditi po sobi gor in dol, neprestano si prizadevajoč, da bi se izognil srečanju njenih pogledov.

Ona je rekla:

— No, povedati ti moram, da je moja dolžnost, da hočem izvedeti resnico. Ti ne smeš imeti predmenoj prav tako nikakih skrivnosti, kakor ne jaz pred teboj.

On je odvrnil, dočim ji je obracal hrbet, stoječ pri oknu:

— Ljubi otrok, so stvari, o katerih je bolje, da se ne govori. — In stvar, ki mene muči, je ena takih stvari.

Ona je vstala, šla k njemu, ga objela, nato pa mu položila obe roki na ramena, pogledala ga z globokim pogledom ter nežno in smehljaje rekla:

— Bodi vendar dober, možiček! Saj mi ne moreš ničesar zatajiti. Sicer bom res mislila, da si naredil kaj zlega.

On je zaspešal: — Da, nekaj zelo slabega sem učinil.

Ona pa je veselo rekla:

— Nekaj slabega da si učinil? Saj ne verjamem! Saj ni mogoče misliti kaj takega o tebi. Vendar se čudim.

On je živahno odgovoril:

— Več ti ne morem povedati, zato te prosim, ne muči me več z vprašanji.

Toda ona ga je potegnila na zofo, ga prisilila, da je sedel, nato pa mu sedla na desno koleno, dočim mu je pritisnila na brkate ustnice poljub.

— Če mi ne poveš, kaj je, tedaj bo za večno končano med nama.

On pa je šepetal, ves v strahu:

— Če ti povem, kaj sem storil, mi ne boš nikoli odpustila.

— Ravno nasprotno, ljubček moj, takoj ti bom odpustila.

— Ne, to ni mogoče!
— Obljubljam ti.
— Saj ti pravim, da je to ne-mogoče.

— Prisegam ti, da ti bom odpustila.

— Ne, moja ljuba Laura, tega ne moreš storiti.

— Ti si res naiven, da ne rečem neumen. Če mi nočeš povedati, kaj si naredil, tedaj bom mislila, da si zakrivil bogvekakšno prozodestvo, in vedno bom primorana misliti na to. Če mi pa sam po pravici in odkrito poveš, bo jutri vse pozabljeno.

— Da, toda...

— Kaj, toda?

On je zardel vse tja preko ušes ter resno rekl:

— Laura, spovedal se ti bom, kakor bi se spovedal duhovniku.

Ona se je nasmehnula ter mu sladko in bodreč rekla:

— Daj, povej! Poslušam te.

On je pričel: — Ti veš, ljubi otrok, kako trezen sem vedno, saj pijem samo vino in vodo in niko-li žganja, vse to veš.

— Da, to vem.

— No, pomisli, proti koncem manevrov sem se spozabil ter sem nekega večera nekoliko več p.l. Fil sem zelo utrujen, zelo izmučen...

... si se opil, fej, sramota!

— Da, opil sem se.

Ona je naredila resen obraz:

— Kajne, zelo si se moral opiti, kar priznaj, tako, da nisi mogel bečiti.

— No, ne ravno tako. Vsekakor sem izgubil razum, dasi nisem izgubil ravnotežja. Pripovedoval sem vsakovrstne neumnosti, se smejal in krohotal, skratka, bil sem pravi bedak.

In ko je umolknil, je ona vprašala:

— Ali je to vse?

— Ne, ni vse.

— No, kaj torej še?

— Da, to je ravno! Nato sem zgrešil veliko nizkotočnost.

Ona ga je nemirno pogledala, nekako v zadregi in rekla:

— Kakšno nizkotočnost, ljubi prijatelj?

— Večerjali smo z... igralkami in jaz ne vem, kako je prišlo Laura, one noči sem te goljufal.

To je izreke z zelo resnim, svečanim glasom.

Ona se je zdrnila, naenkrat pa je v njenih očeh zablestelo ono nenadno veselje, ki je redno prehajalo v krčevit smeh.

Rekla je:

— Ti... ti... ti si...

In dočim je govorila, se je nerazumno in suho smejala.

Poskušala je, da bi postala resna, toda vedno znova jo je popadel smeh, ki ga nikakor ni mogla zadržati. Položila si je roko na ustna, da bi se pomirila. Toda sines ji je bruhal skozi prste in ji stresal prsa in telo. Med krčevitim smehom je zajedljala: — Ti... ti... ti si me goljufal! Ha, ha, ha!

In pogledala ga je, tako vse drugače in drzno, da je on ves začuden in osupel strmel vanjo.

Naenkrat se ni mogla nič več vzdrževati in izbruhnila je znova v homerski krohotal; cele salve zvenečega smeha so ji bruhale iz ust, obe roki je uprla v bok ter se smejala, smejala, da se je hotela zadušiti.

In vsakokrat, kadar je hotela spregovoriti kako besedo, jo je znova in znova popadel smeh, tako da se je zvijala od krohota.

— Moj... moj... moj ubogi prijatelj! Ha, ha, ha, ha...

On je vstal, postal naenkrat ves blede in je rekel:

— Laura, to se ne spodobi.

Ona pa mu je v pravematem deliriju veselosti odgovorila:

— Ja, kaj pa hočeš? Jaz... jaz... jaz ne morem... za... če si tako smešen! Ha, ha, ha, ha!

On je postal smrtno blede in pogledal jo je z izbuljenimi očmi. Videti je bilo, da se mu je nekaj posvetilo v glavi. Naenkrat je odprl usta, kot bi hotel nekaj reči, toda rekel ni ničesar, obrnil se je na peti ter zaloputnil vrata za seboj.

Laura pa je letala skročena na tla, ter se smejala, smejala do smrti, njeno telo se je krčevito streslo in smeh jo je gušil.

RAKETO NA LUNO.

Slika nam predstavlja Roberta H. Goddarda, profesorja na Clark univerzi, ki se že več let bavi mislijo, kako bi bilo mogoče poslati z zemlje raketo na mesec. Napravil je majhni model, kot ga vidite nas liki. Raketa, katero bo izstrelil, bo seveda veliko večja. Prvih sto milj bo letela z naglicem šestih ali sedmih milj v sekundi. Po sto milijah, ko preneha privlačnost zemlje, bo brzela z naglicem 5000 milj na uro po brezračnem prostoru. V teoretičnem oziru je stvar zanimiva. Kako bo v praktičnem, se bo šele izkazalo.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

JETIKA IN TUJERODCI.

Borba proti tuberkulozi ni prazna reč. Tekom zadnjih petnajstih let se je v Združenih državah odstotek smrti radi tuberkuloze znižal na polovico. To pomenja, da v razmerju s prebivalstvom le polovica toliko ljudi pмира danes radi tuberkuloze (jetike), kolikor pred petnajstimi leti. Upravičena pa je nada, da se bo odstotek smrti še nadalje znižal. Da se pa to doseže, je treba, da vsak posameznik sodeluje v tej borbi. Borba proti tuberkulozi ni le vprašanje, s katerim naj se pečajo le zdravstveni oblasti in National Tuberculosis Association, ampak je velevažna socialna dolžnost vsakega človeka. Ko bo vsakdo prepričan, da je preprečitev in ozdravljenje tuberkuloze dvisno od tega, da vsako člove svoje zdravje potom pravilne hrane, zadostnega počitka, svežega zraka, telovadbe in sploh vsakdanjih zdravstvenih navad, bodo vsi postali soboritelji v tej borbi proti največjemu morilu človeštva.

V mnogih delavnicah so se zdravstvene razmere jako izboljšale v zadnjih letih. Obrisač in kozarec za splošno rabo so večinoma izginili; njihova nevarnost za prenašanje tuberkuloze in drugih nalezljivih bolezni je velika. Ljudje se dandanes sploh bolj zavedajo potrebe zdravstvenih navad. Ali zdravstvena propaganda je nemogoča pri onih, ki je ne morajo ali ne morejo čitati. Najbolj je potrebno, da se vsakdo zaveda, zakaj so dobre zdravstvene navade potrebne in koristne, in še le potem je mogoča uspešna borba z združenimi močmi proti tuberkulozi. Inteligentni delavec ne bo smel dovoliti, da novodošlece v tovarni pljune na tla, in pri tem le skominigati z ramom ali se zarežati nad njim. Marveč, ako je zaveden, bo moral ukreniti nekaj, da dotičnik spozna, zakaj ne sme pljuniti na tla. Le na tak način, ako se vsak posameznik zaveda svoje odgovornosti za splošno zdravje, je mogoče premagati tuberkulozo.

V tej zvezi naj navedemo nekatere podatke glede tuberkuloze med tujerodeci. Dr. Fishberg je v svoji knjigi "Pulmonary Tuberculosis" navedel, da med vsemi tujerodeci in njihovimi družinami v Združenih državah, Irce in Sicilijance izkazujejo razmeroma najvišje število smrti radi tuberkuloze. Razmerje je nekoliko ugodnejše med Avstriji, Ma-

džari, Slovani in Škandinavci. Nemci, Škoti in Angleži majo še bolj ugodno razmerje. Dr. Fishberg pravi k temu: "Irei in Sicilijanci in nekoliko manj Madžari, Slovani in Škandinavci — prihajajo iz poljedelskih okrajev, kjer ni bilo veliko tuberkuloze. Ker v tej deželi delajo v zaprtih delavnicah in prihajajo v dotiko z jetičnimi sodlenci, se brž nalezijo tuberkuloze, ki ima hiter potek in jih večinoma dovede v smrt. Med priseljenci, ki prihajajo iz dežel ali mest, kjer so bili tekom generacij izpostavljeni mogočnosti okuženja — kakor je to pri Angležih, Nemcih, posebno pa pri Židih, — je mortaliteta radi tuberkuloze znatno manjša.

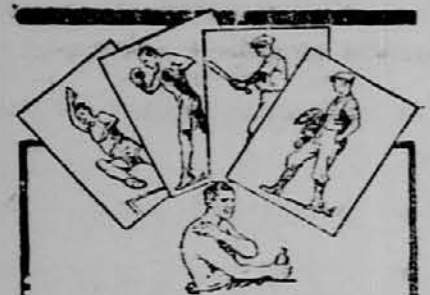
Mesto New York s svojim ogromnim tujerodnim prebivalstvom nudi izbornu priliko za proučevanje, v kakem razmerju poedine narodnosti prenašajo tuberkulozo. Najnovejši podatki izkazujejo, da tekom štiriletnj 1918—21 je pomiralo radi tuberkuloze povprečno na leto 122 oseb izmed vsakih 100.000. Med tujerodnimi prebivalci samimi je to razmerje znašalo 108, med tujerodeci samimi pa 149. Po ljudskem šteju od leta 1920 je bilo v New Yorku 3.620.383 tujerodnih in 1.999.655 tujerodnih prebivalcev. Sedaj pogledmo, kaka je bila mortaliteta radi tuberkuloze med posameznimi narodnostmi. Pri Finih in Ireih je bilo razmerje smrti ogromno visoko, trikrat večje kot povprečno razmerje za vse prebivalstvo. Pri Finih je mortaliteta znašala 342 in pri Ireih 306 za vsakih 100.000 oseb. Pri osebah, rojenih na Ruskem in Rumunskem (v pretežni večini Židje) je bila mortaliteta razmeroma jako nizka: 86 oziroma 92. Pri Kitajcih je mortaliteta izredno visoka — 825. Škandinavci izkazujejo razmerje od 206. Škoti s 181 so razmeroma več podložni tuberkulozi kot Angleži (136). Francozi in Nemci imajo mortaliteto od 130 oziroma 133. Italijani v New Yorku, na drugi strani, imajo razmeroma nizko mortaliteto: 122.

Zastavonoša v boju proti tuberkulozi je National Tuberculosis Association, ki ima svoje krajevne podružnice povsod širom Združenih držav. Ta organizacija pomaga vsakemu, ki ima tuberkulozo, preskrbuje zdravniški pregled v sumljivih slučajih, tako da se more bolezen ustaviti že ob začetku, in napotu-

je bolnike v primerne sanatorije ali bolnišnice. Vsaka podružnica rada pošlje na zahtevo govornike za predavanje in nazorni poduk potom slik in kinematografa ter razpošilja lepake in brošure, ki nudijo potrebne informacije o sovražniku — tuberkulozi.

Prvi v naravnih barvah koloriran film.

Na Dunaju predvajajo zadnje čase kolosalen naravnost mojstrski film, ki je kot prvi posnet v poplohu v naravnih barvah. Film ima naslov "Požar v Londonu" in so nekateri prizori tako izborni posneti, predvsem grozovit požar, da ima človek nehoti občutek, da ne pride preblizu platna. Film je zopet nov napredek filmske tehnike in umetnosti. Bajga ga nameravajo v kratkem predvajati tudi v Ljubljani.

Veselite se vdrgnenja s PAIN-EXPELLERJEM.

Po trdnem dnevnem delu si nadrgnite roke, noge in hrbet. Človek, ki dela z mišicami, ne sme biti bolan. Urite se vedno. Počakajte vdrgnenja s Pain-Expellerjem.

Pain Expeller ohranja zdrave ljudi pri zdravju! 35 in 70c. Steklenica v lekarnah F. A. D. RICHTER & CO. 104-114 St. 4th St. Brooklyn, N.Y.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem

Uprava "Glas Naroda"

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po nižani ceni

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo.

1., 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu alika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je.

Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .90

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovencev v pouk. Po resničnih dogodostavljen. Vsebuje 239 strani, .60

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med kršnanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .40

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. — Vsebuje 231 strani, .50

Jernac Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .40

Kadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Šenoa. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se na oči, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili soper prevzetne graščake in junake umirali mučeniške smrti. Vsebuje 378 strani, .90

POŠTNA PROSTA

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji — se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je približno \$200. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec za izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo naroči izplačati nakazani znesek v dinarjih.

Nadalje se nam zdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo pričakovati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot že zgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kaznjo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadne ameriške čke v domovino. Ti pa nikakor niso pripravljeni poslati dolarje, ker so banke oddajene in izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje pošiljati denar navadnim putem v dinarjih, kateri se jim izplačajo na zadnji post post brez neprilic.

Tudi za nabavo potnega lista — (pasa) je najpripravneje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in sosednem osemlju —

so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na nakaznici označiti vidno: izplačati le, ako naslovnik potuje.

Vrednaraščajočih stroškov smo se morali odločiti prevrdati pristojbino za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 75 centov; od \$25. naprej po 3%, to je po 3 cente od vsakega dolarja.

Na nakaznici naj bo vidno označeno: Izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St., New York City

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ-VEČJI SLOVENSKE DNEV.

414 V ZOR DRŽAVAN

GOSPICA MALA

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

Resnični bohemi mesta New Yorka.

Poroča F. Brobeck.

6

(Nadaljevanje.)

— Torej je imel grad tudi pristavo?
— Da, gospodična.
— Ali je daleč od tukaj?
— Ne, onokraj malega gozdička. Drevje zakriva pogled na hišo.
— Kakšna hiša je to?
— Čisto priprosta kmečka hiša z najpotrebnejšo opremo. Nekaj boljšega pohištva je vzela gospa seboj ter ga ima v veliki sobi. Gospod Albert se ni tam nikdar čutil domačega. Njegova mati pravi, da je povsod bolan, edinole v gradu je srečen. Kadarkoli je mogel, je prišel v grad. Solzih oči si je ogledoval sobo, v kateri je bil rojen, in kapelo, kjer je sprejel prvo sveto obhajilo. Iz grada je pa šel na oni hribček opazovati morje in okolico. Odtam se vidi sedemindeset zvonikov. Ali ste jih že šteli, gospodična?
— Ne. Pravite, da je prišel mladi gospod vsak dan sem?
— Da skoraj sleherni dan. Jaz sem mu dovolil, ker ni napravil nobene škode. Grad še ni bil prodan.
— Pa tudi če bi bil prodan — mu je segla Katarina v besedo.
— Saj sem si takoj mislil, da ima gospodična dobro srce — je odvrnil Bluden. — Ubogi fant je bil tako rad tukaj — in nekoč — pa kaj bi skrival — nekoč me je prosil, če sme spati v sobi tam zgoraj.

— V kateri sobi?
— V drugi na desnem hodniku. Proti vzhodu je obrnjena. Odtukaj se je ne vidi.
— Pokazali mi jo boste, kaj ne?
— Seveda, gospodična, samo če hočete.
— Zakaj ga pa niste prenesli v ono sobo?
— Ljudje niso vedeli. In morda bi to še povečalo njegovo žalost.

— Mislite?
— Da, gospod Albert je jako ponosen. Odkar ste vi kupili grad na dražbi, ni več prestopil praga. Pred kratkim sem slišal, da je zbolel in da ima hudo mrzlico. Pozneje sem ga videl večkrat na mestu, kjer se je njegov oče obesil. Danes je pa sklenil izvršiti svoje sklep. Kaj ne, gospodična, da niste jezni ker je prej zahajal v grad?

— Zakaj bi bila jezna?
— Tako dobri ljudje so to. V vsej okolici so priljubljene, ne glede na grehe starega gospoda.
Katarina se je obrnila, kajti na hodnik je stopil kočjaž ter oznani z veseljem glasom:
— Govoriti je začel.
— Kaj pa govori?
— Teško ga je razumeti. Zdi se mi, da ni čisto pri sebi. Poglavito je, da govori in da se giblje. Vse drugo je stranskega pomena.

Katarina in oskrbnik sta se vrnila v sobo.
Albert de Plesan je res govoril. To se pravi, mrmral je nerazločne besede. Včasih je odprl oči, pa se je zdelo, da ne vidi ničesar.

— Ubogi gospod Albert — je stokal oskrbnik. — Ali me ne poznate? Poglejte me. Jaz sem, Bluden. Sveti Bog, kaj me res ne poznate?

Mladenec je buljil v starega Bretonca, pa ga ni poznal. Njegov pogled je začel švigati od enega do drugega, preko ustnice so mu pa prihajale besede, katere so navzoči le napod razumeli. Katarina je pa natančno slišala, ko je rekel:

— Devetdeset tisoč frankov! Devetdeset tisoč pet sto! Govoril je kot bi se udeleževal dražbe. O čem je premišljeval? Kakšne misli so se podile po njegovi polni glavi? Ali je mislil, da je navzoč pri dražbi gradu Mesnila? Sreč gospice Male se je krčevito stisnilo. Zgodba, ki jo je slišala, jo je ganila v dno duše.
— Gospod Albert — je ponovil oskrbnik. — Gospod Albert, pogledajte me.

Mladenec je uprl svoje oči v starega ter komaj slišno izpregovoril: — Bluden.

— Sveti Bog, spoznal me je — je odvrnil Bluden s tresočim glasom. Solze so se mu ulile po vsem licu. Sklonil se je in očetovski poljubil mladega na čelo.

Jok je pa nalezljiv. Tudi Katarina so začele peči oči.

Stopila je k oskrbniku rekoč:

— Hvala vam, Bluden. Vi ste spravili njegove misli v pravi tir. Dobro bi bilo, če bi obvestili njegovo družino.

— Da, najboljšje bi bilo, gospodična. Takoj grem. Navide-nje, gospod Albert. Na pristavo bom šel, materi povedat. Kmalu boste dobri. Samo takih neumnosti ne smete več početi. Kaj ne, da jih ne boste?

Po teh besedah je Bluden odšel.

Medtem se je bilo že precej stemnilo. Gospica Mala je prinesla v sobo svetilko. Albert jo je gledal ves začuden, majhnemu otroku podobno. Večkrat je pogledal tudi v vrata, skozi katera je bil izginil oskrbnik. V njegovem obrazu se je pojavil strah, kot se pojavlja pri človeku, ki sluti v temni noči neznano nevarnost.

Katarina ga je pazno motrila. Nobena njegova kretnja ni ušla njenemu pogledu. Rada bi govorila z njim, pa si ni upala. Vest jo je grizla in pekla. Bog ve, zakaj ji je stari Bretonce povedal to zgodbo?

Izza velike omar, stoječe ob stranici postelje, je motrila mladega plemiča. Njegove obrazne poteze so bile fine in nežne, oči sanjave, in zdel se ji je lepši kot vsi moški, kar jih je videla dotlej. Naenkrat se je vzravnil v postelji ter zapil svoj pogled v vrata.

— Ali kaj potrebujete, gospod? — je vprašala Katarina in stopila v svet svetilke.

On je začudeno pogledal osebo, ki je izpregovorila te besede. V očeh se mu je pojavil strah, sunkoma se je obrnil ter skril obraz pod odejo.

Katarina je vsa presenečena stopila za omaro.

— Morda me je spoznal! — je mislila sama pri sebi. — Brez dvoma me zaničuje, kajti jaz sem vzrok vsega njegovega gorja. Jaz sem povzročila njegov obup, jaz sem ga pognala na prag smrti. Moj Bog, zakaj mi niso povedali, da so ljudje tako zaljubljeni v rodno grudo.

Zapustila je sobo ter se podala v južni konec gradiča. Tam je dala zase urediti par soban.

(Dalje prihodnjik.)

Oktober meseca preteklega leta so praznovali peto obletnico dogodka, o katerem domnevajo številni, da je skoro najbolj važna posledica velike svetovne vojne, — namreč ustanovitve češkoslovaške republike. Nadaljno dejstvo pa je, do so ameriški Čehi v veliki meri prispevali k uresnitvi stoletnih sanj.

Kaj pa so ameriški Čehi in kje žive? Prebivalec New Yorka vam bo odgovoril, da živi ta zanimivi narod krog sedemdesete istočne ulice, kjer so prodajalne polne igrač, lepih stvari iz stekla ter vazen in najbolj različnih uzorcev. Številni Čehi so znani kot pridni in inteligentni ljudje, ki so močno upravljeni svoje lastne zaleve ter biti polnovredni član velikega mesta, v katerem žive.

Isto velja glede Čehov v drugih mestih Združenih držav. Čehi niso prišli v Ameriko kot ustolovci, temveč kot naseljniki, skoro istočasno s Holandci. Češki protestantovski izgnanci, katere so pregnali iz njih domače kraje v prvi polovici sedemdesetega stoletja, so se naselili v New Amsterdamu ter med Angliji v Virginiji. Resnično priseljevanje iz Češke pa se je pričelo leta 1848, tekem velikih revolucionarnih izprehov v Avstriji. Sedanji češkoslovaška država obsega ozemlje starodavnega češkega kraljestva, Moravske, dela Šlezije ter gorenjih delov prejšnje Madžarske, ki so znani kot slovaška. Čehi in Slovaki žive skupaj v različnih mestnih središčih, a vsako pleme ima svoje lastne cerkve, lastne združne organizacije ter živi svoje lastne narodno življenje.

Čehi so po pravici lahko ponosni na svoj priseljevalni rekord, kajti med njimi je odstotno najmanj nepismenih ali neukih med vsemi priseljenici iz starega cesarstva, ne izjemši niti Nemce. Dolgo pred časom priseljeničnih kvot, namreč leta 1633, je prišel v New York neki Avgustin Herman, v službi West Indian Company. Tri leta pozneje je bil menovnan ravnateljem in svetnikom tedanje New Netherlands province. Svet je obstajal iz desetih mož, ki so bili zbrani, da pomagajo vladi pri upravi province. Neki zgodovinar iz Delaware je pravil, da je bil Herman dobro izobražen človek, zemljemerec po poklicu, izvrsten risar ter podjeten trgovec, — prvi, ki je uvedel v Virginiji trgovino s tobakom.

Nekaj časa pozneje, krog leta 1660, se je preselil v New York, kjer je postal lastnik zemljišča krog sedanje Pearl St. Ta pionir je nameraval ustanoviti v Ameriki češko kolonijo na svojih lastnih akrih. Nikjer pa ni zaznamovano, v koliki meri je bil uspešen v svojih kolonizacijskih načrtih in koliko čeških družin je našlo dom na njegovih posestvih.

Pozneje so se pričeli Čehi naseljevati v New Yorku in eden izmed njih, Viljem Peca, je tudi podpisal deklaracijo neodvisnosti. Čehi so tudi živeli med purtanci v Connecticutu in prav poseben dosti jih je prišlo v Ameriko v devetnajstem stoletju.

Povesti o californijskem zlatu so privabile nadaljne Čeha v deželo. Prišlo je tudi enako številu Čehinj, in to dejstvo je bilo v veliki meri odgovorno za tesno kolonizacijo tega plemena v novi domovini.

Prve važnejše češke farmerske občine so se pojavile v Wisconsinu. Ta država ima v primeri z drugimi državami prednost, da ugaša priseljenec iz centralne Evrope. Priseljenec izjavlja, da je podnebje sicer strogo, da so zime dolge, da pa ni nezdruživ izprehov v temperaturi kot v državah bolj proti jugu. Zemlja je primerna za pridelke, katere centralni Evropejci najraje pridelujejo. Razen tega pa ni bilo v tej državi nobenega strahu pred ponižujočim tekmovanjem s tuženjakim blagom. Mikavnosti te države so bile na dolgo in široko

obrazložene v čeških listih. Davki so bili nizki in priseljenec je lahko postal državljani v teku enega leta. Dobro zemljo je lahko kupil človek za \$125 akre ali še manj. Vsi ljudje so bili prosti in enaki pred postavo. Verska prostost je bila absolutna ter ni bilo niti najmanjšega stika med vero in državo.

Wisconsin je stal dolgo časa na prvem mestu v naporih Čehov v Združenih državah. Tednik — "Slavie", eden prvih čeških listov v tej deželi, je seznanjal Čeha z Milwaukeejem, Racinom in drugimi mesti. Racine so imenovali "češki Betlehem". Že dolgo pred pričetkom čeških naselbin v drugih državah, je bila leta 1848 ustanovljena češka knjižnica, poleg čeških listov, cerkva, podporne in drugih organizacij.

Številni Čehi so se naselili v Clevelandu, Chicagu, St. Louisu in New Yorku. V New Yorku pa je služila češka naselbina le kot točka, iz katere se je porazdeljevalo priseljenca na različne točke po deželi. Le ena češka farmerska občina je bila ustanovljena v državi New York, namreč Bohemia, L. I. Danes je pretežno večina Čehov na srednjem zapadu in tudi državi Texas in Oklahoma sta dobro zastopani. V mestu New Yorku pa živi približno 80.000 Čehov.

Pregled te naselbine nam razkriva, da ni med Čehi skoro nobenega neizurjenega dela kot se ga rabi pri razstreljevanju, kopanju rovov ter grajenju cest. — Večina Čehov dela rajše v tvornicah in delavnicah. Številni Čehi so izurnili krojači, ki so se naučili svoje obrti v Pragi, Parizu in na Dunaju. Med njimi je tudi dosti izdelovalcev smotk, ki so se naučili te obrti v stari Avstriji, kjer je bil veljaven monopol na tobak. To so tipični posli pretežno večine priseljenih Čehov. — Med njimi pa je tudi dosti profesionalnih mož, ki so dovršili ameriška vseučilišča, zdravnikov, odvetnikov in drugih.

Otroci čeških priseljenec ne sledo vedno vzgledu svojih staršev. Če je bilo izdelovanje smotk mogoče dobro za starše, ni še dobro za njih otroke. Češka deklica, ki je dovršila ljudsko šolo, ne bo šla v tobačno tvornico, kjer bi morala delati poleg priseljenih Italijank, Rusinj in Grkinj. — Poišče si dela v prodajalnah in uradih.

Ameriški Čehi so tudi znani kot dobri izdelovalci muzikaličnih instrumentov in njih imena zapazimo pogosto med imeni občinskih svetnikov, šolskih nadzornikov, asessorjev in mirovnih sodnikov, zakonodajalcev, časnikarjev, — zdravnikov ter članov vseučiliških fakultet.

Čehi so bili vedno dobri vojaki se izza dni, ko so sledili Janu Žižki, ki jih je povedel v boj proti premočnim plemenitašem ter dosegel zmago. V Ameriki so se borili Čehi leta 1776, leta 1812 in tekom Državljanke vojne. Na toline ameriških Čehov je tudi služilo tekom ameriško-španske vojne na Kubi, Portoriku in Filipinih. Tekom svetovne vojne so se češki prostovoljci borili proti centralnim silam v ruski, italijanski, srbski, francoski in ameriški službi. Oddelek teh vojakov je pozdravil na povratku iz Sibirije preko te dežele predsednik Wilson sam.

Čehi so tudi lahko ponosni na svoj žurnalistični rekord. Leta 1911 je bilo v Združenih državah 326 čeških dnevnikov in tednikov. Danes se v Chicagu samem štirje češki dnevniki, v New Yorku dva in v drugih velikih mestih po eden. Dosti imajo tudi farmerskih strokovnih listov ter neodvisnih političnih publikacij. Neka češka knjigarna na istočni 73. cesti v New Yorku prodaja na tucete čeških magazinov, knjig in prevodov iz vseh svetovnih literatur.

Prav posebno priznanje pa zahteva mesto, katero zavzemajo Čehi v godbi. Kjer je kakva vojaška godba, od West Pointa pa do Presidio, je med člani tudi par Čehov. Tudi v velikih orkestrih najdemo dosti Čehov. Med odličnimi godbeniki najdemo imena kot Kubelik, Frederick Smetana ter Dvorak, ki je zaključil v Iovi svojo "Simfonijo novega sveta", ki je znana vsem poznalcev muzike.

V New Yorku je danes približno trideset tisoč Čehov, ki živijo krog 60. in 70. ceste na istočni strani mesta. Čehi stanujejo najraje v krogu svojih lastnih rojakov. V Greenwich Village, — kjer je baje dosti bohemecev, ne boste našli pravih Čehov. Seveda je med njimi tudi dosti bogatih, ki si lahko privoščijo stanovanja v bolj ekskluzivnih mestnih delih in izven središč svojih rojakov. Najbolj slavna češka presbiterijska cerkev je spominska cerkev Jana Husa na istočni štiriindevdeseti cesti.

Za vzgojo češkoslovaškega naroda je v zadnjih 30 letih odgovoren v glavnem sedanji češkoslovaški predsednik Masaryk, ki je bil kot Washington izvoljen smrtim predsednikom republike, ker nima nobenega tekmece. Mr. Masaryk je mogoče najbolj ugledni med sedaj živečimi državniki. — Njegova doktrina realizma kot glavne točke boja naroda za obstoj je imela za posledico uničenje sentimentalnih, a navednih starih legend. Pomenjala je opustitev šovinizma ter uveljavljanje mirnega samospoštovanja, ki hoče ohraniti mir z drugimi narodi ter dati polno pravico narodnostnim manjšinam. Pomenjala je tudi globoko proučevanje duše naroda ter njega kulture, ki je naravni izraz duše ter skuša uveljaviti vse one pogoje, ki jih potrebuje narod za svojo osebo in duševno prostost.

Dr. Masaryk je dobro znan v Ameriki, kjer je deloval na Columbia vseučilišču. Ameriški Čehi ga smatrajo za velikega oprotitelja njih domače zemlje, narodnega junaka, na katerega mora zreti vsakdo z največjim spoštovanjem.

Koliko veljajo angleške voľtve? Po poročilih angleških listov so zadnje volitve v Angliji veljale 1.500.000 funt šterlingov, kar znaša v jug. valuti okroglo 580 milijonov Din. O te svote odpade en milijon funt šterlingov na izdatke strank.

Spomin Marije Terezije iz Bratislave v Budimpešto.

Iz Budimpešte poročajo, da namerava zveza madžarskih umetnikov prositi praško društvo "Manes" da bi ji omogočilo izročitev bratislavkega spomenika Marije Terezije. Spomenik delo kiparja Fadruse, ima biti, ako se bo prošnji ugodilo, prepeljan v Budimpešto, kjer ga bodo popravili in postavili na mestu, ki je že v ta namen odločeno.

VABILO na ZABAVNI VEČER.

ki ga priredi Tamburaški zbor dne 19. januarja

v bivših prostorih Mart. Raucha, 69 Irving Ave. Cor. Starr St., Brooklyn, New York.

Začetek točno ob 8. zvečer.

Za vse bo izborna preskrbljeno. (2x 16&18—1) Tamburaši.

Izšel je "Slovensko-Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je snanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

19. januarja: Antonia, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg, Bremen; Conte Verde, Genoa.	7. februarja: America, Cherbourg in Bremen; Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
22. januarja: Derfflinger, Bremen.	9. februarja: New Amsterdam, Boulogne.
23. januarja: Pres. Polk, Cherbourg; Pittsburgh, Cherbourg, Hamburg.	14. februarja: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
24. januarja: Deutschland, Hamburg.	16. februarja: Berengaria, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Dailo, Genoa.
25. januarja: Aquitania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen; Veendam, Boulogne; York, Bremen.	20. februarja: Rochambeau, Havre; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg.
26. januarja: Colombo, Genoa.	21. februarja: Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg.
30. januarja: Chicago, Havre; Stuttgart, Bremen.	23. februarja: Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Mongolia, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.
31. januarja: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.	27. februarja: Suffren, Havre; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.
2. februarja: La Savoie, Havre; Majestic, Cherbourg.	28. februarja: America, Genoa.
5. februarja: Canopic, Cherbourg in Hamburg.	1. marca: Olympic, Cherbourg; Antonia, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
6. februarja: Paris, Havre; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.	

V ali IZ JUGOSLAVIJE

Kupite vsprej plačano karto svojim sorodnikom za naše črte.

WHITE STAR LINE
New York — Cherbourg
Majestic 2. febr.; 5. aprila; 26. aprila (Največji parnik na svetu).
Olympic 1. mar.; 22. mar.; 12. aprila
Homeric 19. aprila

AMERICAN LINE Joint WHITE STAR LINE Service
New York — Cherbourg — Hamburg
Pittsburgh 23. jan.; Minnekahda 14. feb. (3. razred)
Canopic 11. marca; 15. aprila

RED STAR LINE
New York — Cherbourg — Antwerp
Mongolia 17. jan.; Belgeland 3. apr.
Zeeland 17. aprila; Lapand 24. aprila
Dobra hrana. Zaprti prostori.
Velika javna zbirališča. Oglašite se pri lokalnem agentu ali pri
PASSENGER DEPARTMENT
No. 1. Broadway New York.

POZIV.
JOE, oglašite se, ker jaz sem slab.
Frank Močilar, Roggen, Colo.
(16-17—1)

VABILO
K IGRI "BELE VRTNICE".
katero priredi društvo sv. Frančiška v New Yorku v nedeljo dne 20. januarja t. l.

Ker bo ta zabava gotovo nudila najboljše užitek vsem ljubiteljem pravih slovenskih dogodov, zatorej naj nikdo ne zamudi porabiti priliko in nas posetiti z obiskom zgoraj omenjeni dan. Za posebne vrste pijačo in dober prigrizek bo tudi preskrbljeno. Torej vsi rojaki in rojakinje k predstavi 20. jan. popoldne v dvorano na 62 St. Mark's Place v New Yorku!

Odbor dr. sv. Frančiška.
(14-16—1)

RAVNOKAR JE IZŠLA
NAJVEČJA ARABSKA
SANJSKA KNJIGA
Najnovejša ilustrovanja izdaja.
Vsebuje 308 strani.
Cena s poštnino \$2.—
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St.
New York City, N. Y.

VAŠKO! VAŠKO!
Ameriški konzulati v Evropi so dobili nalog od državnega oddelka v Washingtonu, D. C., da vizirajo potne liste samo onim potnikom, ki predložijo affidavit, ki še ni star nad leto dni.

To naj vpoštevajo vsi oni, ki so poslali affidavit v stari kraj in bodo isti stari nad eno leto.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon: Cortlandt 4687.

Vas razveseli pravi glasni garant
ran Victor gramofon in slovenski poskočnice in petje isto Victor iz delka kateri so najboljši in najglasnejši kar jih svet izdelal. IVAL PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa. Jih ima v zalogi, on je edini slovenski trgovec v celni Ameriki za Victor blago. Pišite mu po brezplačni cenik.

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo primava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA SLOVENSKI DNEVNIK V "GLAS NARODA", NAJVEČJI ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ZA DOLGE ZIMSKE VEČERE.

Vas razveseli pravi glasni garant ran Victor gramofon in slovenski poskočnice in petje isto Victor iz delka kateri so najboljši in najglasnejši kar jih svet izdelal. IVAL PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa. Jih ima v zalogi, on je edini slovenski trgovec v celni Ameriki za Victor blago. Pišite mu po brezplačni cenik.

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo primava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA SLOVENSKI DNEVNIK V "GLAS NARODA", NAJVEČJI ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

ZA DOLGE ZIMSKE VEČERE.

Vas razveseli pravi glasni garant ran Victor gramofon in slovenski poskočnice in petje isto Victor iz delka kateri so najboljši in najglasnejši kar jih svet izdelal. IVAL PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa. Jih ima v zalogi, on je edini slovenski trgovec v celni Ameriki za Victor blago. Pišite mu po brezplačni cenik.

Prav vsakdo—

kdor kaj liče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo primava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA SLOVENSKI DNEVNIK V "GLAS NARODA", NAJVEČJI ZDRUŽENIH DRŽAVAH.